

ՈՒՍԱԿՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 10, ՄԱՅՄԻՆԻՔԻՆ 2019

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԽՕՍՔ

Հ Ա Շ Տ Ա Ր Ա Ր Ը

Մեղքի պատճառով մարդը Աստուծոյ հետ թշնամացաւ, ինչպէս որ կը հաստատէ Առաքեալը՝ ըսելով.- **«Դուք ալ ժամանակին Աստուծմէ օտարացած էիք և թշնամացած Իրեն՝ ձեր մտածելակերպով ու չար գործերով»** (Կդ 1.21):

Աղանակաւ այս թշնամութիւնը ժառանգաբար փոխանցուեցաւ ամբողջ մարդկութեան. մէկ խօսքով՝ մեղքի պատճառով խրամատ մը բացուեցաւ Արարիչին ու արարածին, ամենասուրբ Աստուծոյ և մեղաւոր մարդուն միջև:

Հետևաբար, անհրաժեշտ էր հաշտարար մը, փրկարար մը՝ թշնամութիւնը միանգամընդմիջտ վերացնելու համար: Ահաւասիկ թէ ինչնո՞ւ Աստուած Իր Միածին Որդին աշխարհ զրկեց, որպէսզի մեղքը վերցնէ աշխարհէն.- **«Ահաւասիկ Աստուծոյ Գառնուկը, որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ»** (Յհ 1.29): Աստուածաշունչը յատուկ կերպով կը ներկայացնէ այս հանգամանքը, երբ Առաքեալին բերնով կ'ըսէ. **«Մէկ Աստուած կայ միայն, և Աստուծոյ և մարդոց միջև՝ Քրիստոս Յիսուս մարդը, որ Ինքզինքը իբրև փրկագին տուաւ բոլոր մարդոց համար»** (Ա.Տմ 2.5-6):

Այո՛, հաշտութեան համար Յիսուս սուղ գին վճարեց, **Իր կեանքը տուաւ, Իր արիւնը թափեց Խաչին վրայ**: Հետևաբար, Աստուած Իր Որդիին արեան հեղումով էր, որ մեղաւորներուն հաշտեցուց Իր հետ, ցոյց տալով Իր անհուն սէրը մեղաւորին՝ մարդուն:

Պօղոս Առաքեալ հռոմէացիներուն ուղղած իր նամակին մէջ կը հաստատէ.- **«Աստուած մեզի հանդէպ Իր սէրը յայտնեց անով, որ երբ տակաւին մեր մեղքերուն մէջ էինք՝ Քրիստոս մեզի համար մեռաւ»** (Հռ 5.8): Տակաւին.- **«Աստուած Իր Որդիին մահովը մեզի Իր հետ հաշտեցուց»** (Հռ 5.10):

Ուստի, Ինչ կը նշանակէ հաշտուիլ Աստուծոյ հետ: Հաշտուիլ Աստուծոյ հետ կը նշանակէ **ԱՐԴԱՐԱՆԱԼ**, այսինքն՝ Աստուծոյ աչքին արդար նկատուիլ: Այսպէս կը պատգամէ նաև Առաքեալը.- **«Իր արիւնով արդարացած ենք»** (Հռ 5.9):

Հետևաբար, ընտրենք լաւագոյն ճանապարհը, հետևինք մեծագոյն **ՀԱՇՏԱՐԱՐԻՆ**, որպէսզի նոյնինքն Աստուած մեզի **ԱՐԴԱՐԱՑՆԷ** յաիտեան:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս Չարեան

ՀԱՂՈՐԴՈՒԻԼ ՔՐԻՍՏՈՍՈՎ

Քրիստոսի մարմինն ու արիւնը ստանալով մենք կը հաղորդակցինք աստուածային Էութեան հետ և մաս կը կազմենք Աստուծոյ եկեղեցիին, հաւատացեալներու հաւաքոյթին: Ամէն անգամ որ հացի ու գինիի տարրերու ետին մենք Քրիստոսի մարմինն ու արիւնը կը ճաշակենք, պէտք է խորհրդածենք Աստուծոյ մահուան, յարութեան և երկրորդ գալուստին վրայ (Ա.Կր 11.26):

Այս խորհուրդով Քրիստոս Նոր Ուխտ մը հաստատեց Աստուծոյ և մարդուն միջև: Մինչդեռ Հին Կտակարանին մէջ ընտրեալ ժողովուրդը Աստուծոյ կը մօտենար քահանայի մը և ողջակիզուած կենդանիի մը միջոցաւ, հիմա բոլոր մարդիկ Աստուծոյ կրնան մօտենալ ուղղակիօրէն Քրիստոսի միջոցաւ և մանաւանդ՝ Յիսուսի Քրիստոսի հանդէպ իրենց ունեցած հաւատքին միջոցաւ (Հռ 3.21-24):

Փոխան Հին Կտակարանի գառնուկին, որ խորանին վրայ պիտի զոհագործուէր մարդոց մեղքերուն փոխարէն, սհա Քրիստոս իբրև Անարատ Գառն Աստուծոյ, Իր սրբարար ու քաւարար արիւնը թափեց խաչին վրայ, որպէսզի մեր մեղքերը միանգամընդմիջտ ներում և թողութիւն գտնեն: Բոլոր անոնք, որոնք կը հաւատան Քրիստոսի և անոր ճշմարիտ Աստուծոյ Որդի և Աստուած ըլլալուն՝ պիտի ստանան մեղքերու թողութիւն և խոստացուած փրկութիւնը:

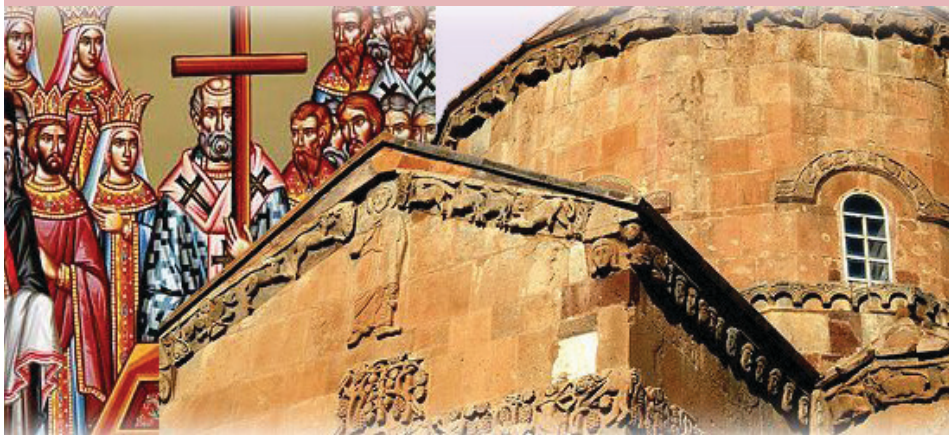
Խմբագրական

ԽԱՉ ՔՈ ԵՂԻՑԻ ՄԵՉ ԱՊԱԻԷՆ

ՏՕՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ (ԽԱՉՎԵՐԱՑ)

Խաչվերացը Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցույ հինգ տաղաւարներէն վերջինն է, որ ունի տօնին նախորդող մէկ շաբթուան պահք ու նաւակատիք և կը նշուի Սեպտեմբեր 14-ի մերձաւոր Կիրակին:

Խաչին նուիրուած տօներուն մէջ Խաչվերացը ունի իր բացառիկ կարևորութիւնը, որովհետև խաչի գերեզարձի պատմութեան մէջ հայ ժողովուրդը ունեցած է իր մասնակցութիւնը:

614 թուականին, բիզանդա-պարսկական պատերազմի ժամանակ, պարսիկներու Խոսրով Բ. թագաւորը կը գրաւէ Երուսաղէմը և հիմնայատակ կը քանդէ քաղաքը: Շատ մը հոգևոր արժէքներու կողքին, Քրիստոսի Խաչափայտն ալ իբրև աւար կը տարուի Պարսկաստան: 628 թուականին, Բիզանդիոնի Հերակլ կայսրը կը գրաւէ Տիգրոնը, գերութենէ կը փրկէ Խաչափայտը և փառաւոր հանդէսով ու թափօրով կը տեղափոխէ հայոց Կարին քաղաք, ապա Պոլիս, որմէ ետք կը գետնդէ իր աւանդական տեղը՝ Երուսաղէմի Սուրբ Յարութիւն տաճարին մէջ:

Այդ պատերազմին հայկական զօրախումբը ևս կը բերէ իր օժանդակութիւնը՝ գլխաւորութեամբ ՄԺԵԺ Գնունիի:

Խաչվերացի տօնին մեր եկեղեցիներուն մէջ կը կատարուին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, թափօր, անդաստան և աւանդական ռեհանօրհնէք:

ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ

Վարազայ Սուրբ Խաչի տօնը Ս. Խաչին նուիրուած չորս տօներէն մէկն է և յատուկ է Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցույ:

Գ. դարու աւարտին, Սուրբ Հռիփսիմէ կոյս Վարազայ լեռան լանջերուն պահած էր Քրիստոսի Խաչափայտէն մասունք մը, որ իր հետ բերած էր Հռոմէն: Մինչև 7-րդ դարու կէսերը այս մասունքը անյայտ կը մնար: Շնորհիւ երկու հայ ճգնակենցաղներու՝ Յովել և Թողիկ վանականներու աղօթքին՝ աստուածային շնորհքով կը բացայայտուի Խաչափայտի մասունքին վայրը: Ի տես այս հրաշքին, Հայաստան աշխարհի ամէն կողմերէն ուխտաւորներ կու գան երկրպագելու Խաչի Սուրբ Նշանին, որոնց շարքին՝ օրուան կառավարիչ Վարդպատրիկն ու Ներսէս Գ. Տայեցի Կաթողիկոսը: Վերջինիս օրհնութեամբ կը կառուցուի գեղաշէն վանք մը, որ ժողովուրդին կողմէ կը կոչուի Ս. Նշան, որովհետև գտնուած խաչամասունքը կը պահպանուի այդ վանքին մէջ: Տօնը կը կատարուի Վերացման Խաչի տօնէն 15 օր ետքը, այսինքն Սեպտեմբեր 25-էն մինչև Հոկտեմբեր 1 հանդիպող Կիրակին:

ՍՈՐՎԵՑՈՒՐ ԻՆԾԻ Ո՛Վ ՏԷՐ...

Սորվեցուր ինծի ո՛վ Տէր Յիսուս
Քեզ նման կենսաժպիտ դէմքով
Ուսամբարձ վերցնել ցաւերն
Ժողովուրդին, սիրով ու քրտնաթոր հեքով:

Սորվեցուր ինծի ո՛վ Տէր Յիսուս
Լալ ու ցաիլ մանուկի նման
Ինչպէս լացիւր վասն Ղազարոսին
Որ չունէր հարազատ սգակիր քեզ նման:

Սորվեցուր ինծի ո՛վ Տէր Յիսուս
Ինչպէ՛ս բացիւր աչքերն կոյրին՝
Բարտիմէոսին, դառնալով փարոսն
Հաւատքին, յոյսին ու լոյսին:

Վարդանաշունչ...

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Աշխարհի ստեղծագործութենէն մինչև Քրիստոսի Յարութիւնը, համաձայն Ս. Գրային խորհուրդին, Շաբաթ օրերը վերապահուած էր Տիրոջ: Սակայն, մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս երբ **Միաշաբաթ (Կիրակի)** օրը Յարութիւն առաւ, Աստուծոյ նուիրուած օրը վերածեց **Կիրակիի**:

Կիրակի օրը դարձաւ օրերու սկիզբը: Ինչպէս որ ստեղծագործութեան առաջին օրը **լոյսը** ծագեցաւ տիեզերքը լուսաւորելու, նոյնպէս՝ **Տիրոջ Յարութեան լոյսը Միաշաբաթ օրը ծագեցաւ**: Յարութեան յաջորդեց նոյնպէս **Միաշաբաթ օրուան անշէջ ճառագայթը՝ Սուրբ Հոգիին գալուստը**, որ լուսաւորեց արդարները: Այս պատճառով, Կիրակին իմաստաւորուեցաւ և կոչուեցաւ «**Տիրոջ**» նուիրուած օր:

Հանդերձեալի կեանքի մէջ **ամէն օր Կիրակի է**, որովհետև Տէրը արեգակի նման **մշտական ներկայութիւն է այնտեղ**:

Կիրակին գերազանց է շաբթուան միւս օրերէն, որովհետև **Կիրակին եղաւ օրերու սկիզբը և անդրանիկը**. երկրորդ՝ Աստուածաշունչ Մատեանին համաձայն, **ստեղծագործութեան առաջին օրը «Աստուած ըսաւ թող լոյս ըլլայ, ու լոյս եղաւ: Աստուած տեսաւ թէ լոյսը բարի է» (ԾՆ 1.4)**: Միաշաբաթ օր Աստուած իր անճարելի և անասելի բարութեան կորիզը՝ **Լոյսը ստեղծեց**, նոյն օրը ստեղծեց երկնքի հրեշտակները, մարդոց պահպանութեան ու բարիքին ծառայելու: Անսահման Բարին՝ Աստուած չուզեց որ միայն ինք վայելէ իր արարած բարիքները, այլև՝ փափաքեցաւ զանոնք բազմացնել և տարածել, որպէսզի իր

արարածներն ալ վայելեն իր անսպառ պարգևներն ու բարիքները:

Ս.Գրիգոր Տաթևացի Վարդապետին համաձայն, Կիրակին նաև մարդկային ցեղի համընդհանուր **յարութեան և Քրիստոսի երկրորդ գալստեան օրը** պիտի ըլլայ: Երբ իւրաքանչիւր անձ արդար հատուցում ստանայ, ըստ իր գործերուն, **«Այն առեն արդարները արևու պէս պիտի փայլին երկնքի արքայութեան մէջ» (Մտ 13.43)**:

Կիրակի օր, որ կը նշանակէ Տէրունի, իւրաքանչիւր հաւատացեալ աշխարհիկ զբաղմունքէ հրաժարվելով պէտք է հետևի և նուիրուի հոգևոր ծառայութեան: Կիրակին պէտք է նպաստէ մեղքերու խոստովանութեան և արդարանալու գործընթացին, ինչպէս Յակոբոս Առաքեալ կ'ըսէ.- **«Ձեր մեղքերը իրարու խոստովանեցէք և իրարու համար աղօթեցէք, որպէսզի բժշկուիք»(ՅԿ 5.16)**:

Ս.Գրիգոր Տաթևացի մարդու կեանքը կը բաժնէ երեք հանգրուաններու.

Ա.-Ծնունդ:

Բ.-Միջին, որ մեր ապրած կեանքը՝ ներկան կը խորհրդանշէ:

Գ.-Մահը՝ երկրաւոր կեանքի ւարտը:

Առաջին բաժինը կը նմանցնէ Ծննդոց գիրքի առաջին տողերուն, ուր կ'ըսուի.- **«Երկիրը ամայի ու դատարկ էր, անդունդին մակերեսին խաւար կար» (ԾՆ 1.2)**: Աստուած երբ սկսաւ իր ստեղծագործութիւնը, լոյսը գոյութիւն չունէր: Նոյնն է մարդու պարագային, երբ կը ծնի՝ խաւարէն ի լոյս աշխարհ կու գայ:

Երկրորդ բաժինը մարդու ներկայ կեանքը կը խորհրդանշէ: Մարդ արարած ի լոյս գալէ ետք իր իսկ որոշումով և ազատ կամքով է, որ կը նախընտրէ կամ **լոյսի** մէջ ապրիլ և կամ **խաւարի**. ինչպէս Յովհաննէս Աւետարանիչ կ'ըսէ.- **«Կեանքը մարդոց համար լոյսն է, որ խաւարի մէջ կը փայլի. բայց խաւարը չկրցաւ հասկնալ զայն: Բանն էր ճշմարիտ լոյսը, որ աշխարհ գալով՝ կը լուսաւորէ ամբողջ մարդկութիւնը» (ՅՀ 1. 4-9)**: «Լոյսը աշխարհ եկաւ, բայց մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, որովհետև չարութիւն կը գործէին: Ով որ չար գործ կը կատարէ՝ կ'ատէ լոյսը և լոյսին չի գար, որպէսզի իր գործերը չյայտնուին: Սակայն ով որ կը կատարէ ինչ որ ճշմարիտ է՝ լոյսին կու գայ, որպէսզի յայտնի ըլլայ թէ իր գործերը Աստուծոյ կամքին համաձայն գործուած են» (Յհ 3. 19-21):

Երրորդ և վերջին բաժինը՝ մահը, կը խորհրդանշէ **դատաստանի և յարութեան** օր: Այս հանգրուանը կը զանազանուի հետևեալով. Աստուած երբ սկսաւ ստեղծագործութիւնը, **լոյս գոյութիւն չունէր**, իսկ երբ արարեց իր գործերը, **խաւար գոյութիւն չունէր**, որովհետև լուսաւորուած էր տիեզերքը և մարդու կեանքը: Բոլոր ժամանակներուն մէջ մարդու կը մնայ ընտրութիւնը, կամ **խաւարը** ընտրել, որ կ'առաջնորդէ դէպի **անդունդ**, և կամ **լոյսը**, որ կ'առաջնորդէ դէպի **ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԵՐՁԱՆԻԿ ԿԵԱՆՔ**:

Տաթև Ա. Քինյ. Միքայէլեան

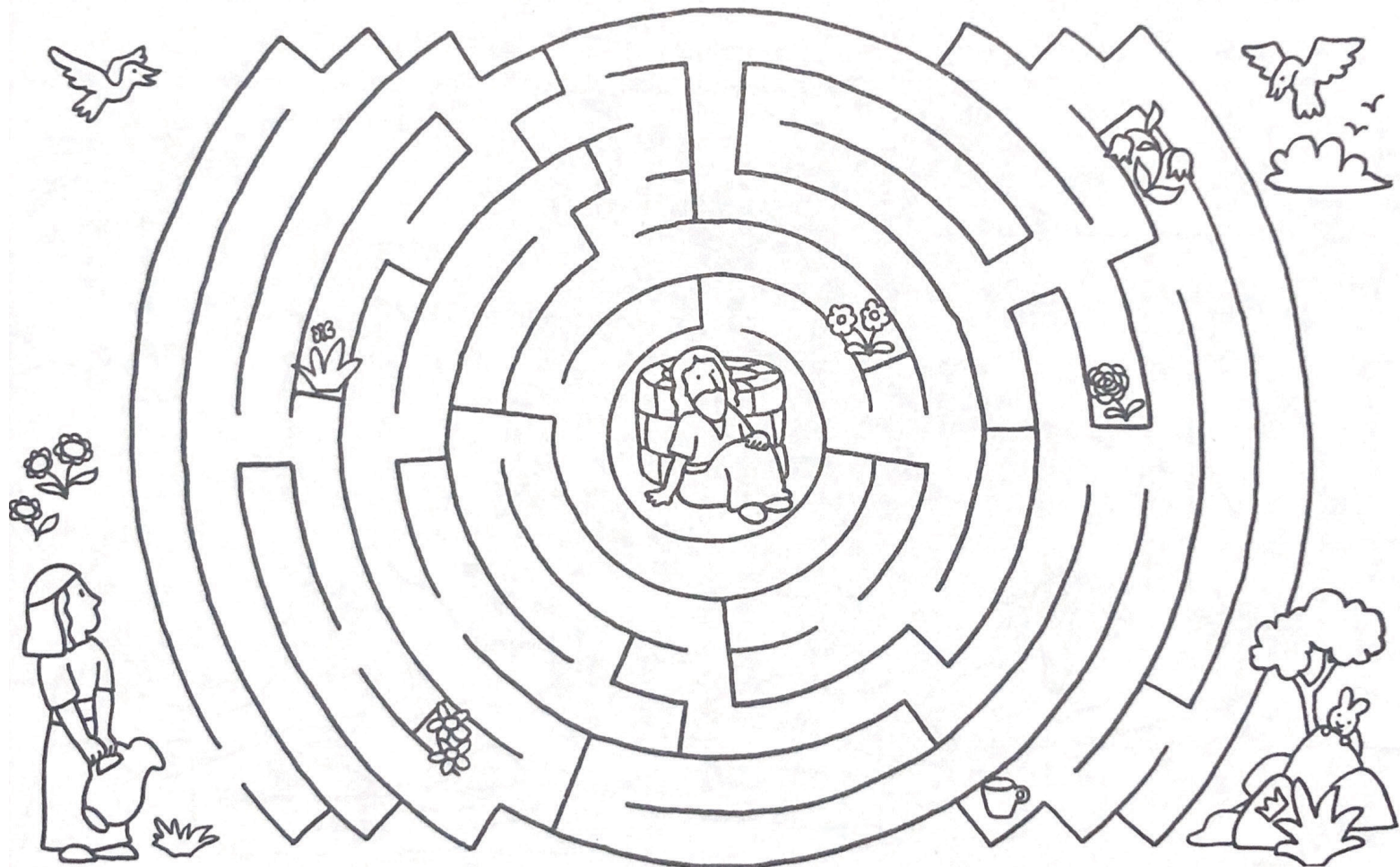

ՈՒՍԱԻՈՐԻՉ

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

Յիսուս ջրհորին քով սամարացի կնոջ մը հանդիպեցաւ և ջուր խնդրեց: Յիսուս ըսաւ կնոջ, թէ Ինք կրնայ կենդանի ջուր պարգևել:

**Կրնան ճամբայ մը գտնել այս կնոջ որպէսզի Յիսուսին մօտենայ:
Կարդա՛ Յովհաննու 4.1-26 համարները**

Հովանաւորութեամբ
Գերաշնորհ Տ. Բարգէն Արք. Չարեանի
Առաջնորդ
Գանատայի Հայոց Թեմի

Կազմակերպութեամբ
Հայեցի Դաստիարակութեան Խորհուրդի

ԼՍԱԲԱՆ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱԶՈՒՄ

Կրօնք և Եկեղեցի՝ Գերապատիւ Տ. Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիսայէկեան
Լեզու և Մշակոյթ՝ Պրն. Քրիստափոր Միքայէլեան
Հայրենիք և Պատկանելիութիւն՝ Տոքթ. Լալէ Մանճիկեան

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2019
Երեկոյեան 19:00-21:00
Մոնթրէալի Հայ Կեդրոնի
Արթօ և Ալիս Մարգարեան Ճաշարահ
3401 Olivar Asselin, Montreal, Quebec H4J 1L5

19:00-19:30 Ընդունելութիւն | 19:30-20:30 Լսարան | 20:30-21:00 Ընկերային ժամ

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prelature Armenienne du Canada

514-856-1200
prelacy@armenianprelacy.ca
www.armenianprelacy.ca

Խմբագիր՝ Քրիստափոր Միքայէլեան
3401 Olivar Asselin
Montreal, Quebec H4J 1L5